

Novým předplatitelům.

Všechni noví odběratelé, kteří teď na Pokrok Západu za rok předplátní, dostávají budou (tj. až do konce budoucího roku) a budou tedy mít časopis od nynějška do nového roku zdarma. Vyd. Pok. Západu.

Novinky z Čech.

Převzetí informací od zpravodaje "Pok. Záp."

V Praze 8. října 1896.

Zvláštní zpráva Pokroku Západu.

Dr. Julius Grégr pobíhne.

Co jsme předpovídali v Pokroku Západu, stalo se. Sklžené zhubnou a sžíravou nemocí, dr. Julius Grégr, neobrozený publicista, nadšený triptel, slechetný a velký Čech i přeběta, vyvířil v neděli, 4. října zemřel. Sňal po trapné nemoci nervové o 1. hodině a půlnoci ve svém letošním zátiší "Dols" u Lábele nad Mělníkem. Dotržel.

Není cílem těchto řádků hláti žití a životopis velkého. Uvedli jsme jeho životopis na jiném místě. Z té příležitosti obračme v této rubrice pozornost svého čtenářstva od vznešené, rytířské osoby Grégrové k poslednímu aktu, kterým národ se svým velkým synem se loučí....

Akt srdcervoucí, nezapomenutelný....

Z "Dolu" převezena byla po dojemných obřadech mrtvola Grégrova 6. října do Prahy a zde uložena a vystavena na radnici.

7. října od rána měla radnice zvláštní ráz.

Velké zástupy vstupovaly tentokrát do radnice s výrazem zámostku v lici. Přicházely, aby naposled spatřily rakev dra. Julia Grégra. Dlužno předem říci, že byla to počta impozantní a že i rámeček hodný byl významu této smutečné slavnosti.

Vystavení mrtvolky za ohromného návalu obecnosti trvalo do 1. hod. odpolední.

Pohřeb byl ustanoven na 3. hod. odpoledne. V určenou hodinu dostavilo se do radnice kněžstvo, rodina zesnulého a množství přátel a ctitelů Grégrových tak veliké, že ani vpuštěno býti nemohlo.

Přišli všichni odevšad, jen c. k. vlada nepřišla. Uniform nebylo vidět. Byl to pohřeb opozičnicka mučedníka!

Dokonáno!

Však dokonáno jen pouť vezdějš. Tělo dotržel, ale duch žije. Duch Grégrův, vsetý a posvěcený všim utrpením žije a jeho semé vláhou osvěžená ujalo se a — ponese ovoce....

Proto, Julie Grégře, umřel's, ale žiješ. Rozloučili jsme se s Tebou, ale budem žiti s duchem Tvým, je muž sláva buďž věčná!

Dodatkem intimnějším sdělení o hlavním podniky Grégrové o "Nár. Listech." Tyto povedou na dále dědicové, zatím pod jménem choti zesnulého paní Růženy Grégrové. Ubohá paní utrpením a bolem onemocněla....

List řídí zatím pět redaktorů odpovědných: Anžl, Heller, Kalaš, Ryba, Tama. Vídeňskou filiální redakci nadále povede poslanec Eim. Místní sbor redaktorský bude přistě v plném počtu zachován; čítá mimo uvedené 23 osoby. List poveden bude dosavadním směrem a v paměť velkému chéfu důsledné a neoblomně die hesla zesnulého: "Raděj v okovy — než v otroctví. — — — — — aup. —"

Stává se zhušta, že v podzimu utržíme sobě nachlazení, mnohdy i dosti silné. V případě takovém užívejte Augusta Koenaigs hamburské prání thlé. Toto krev vaší rozhřeje a nachlazení vás zbaví.

ČESÍ V AMERICE.

¶ 24letá krajanka Josefa Kolmanová, bydlící se svou rodinou v č. 55 Baumann ul. v Chicagu pokusila se v pondělí 19. t. m. o 3. hodině odpoledne o sebevraždu tím, že požila žravého drasla, jehož užívala ku děláni louhu. Zoufalá krajanka dopravena byla do nemocnice sv. Aněžky.

¶ Rodinu krajana Jana Veselého z č. 312 vřeh. 54. ul. v Chicagu postihla nehoda, která na štěstí nebude míti snad zlých následků. Po způsobu jiných chlapeč chytli se jeho asi 7letý číperný klučík koňské káry, ale při skobení pak zachycen byl jiným povozem a silně poraněn. Zlomena mu ruka v předlokti.

¶ V Chicagu sešlo a úřadům v opatrování odevzdán byl krajan J. Karlíček z č. 809 Allport ave. Příčinou toho prý jest, že jej žena z neznámé příčiny opustila.

¶ V Chicagu otrávil se svtíplynem 19letá Marie Pavlíková, služka u p. Dubicka, č. 2282 Wash ave. Zastesklo se jí po rodičích ve staré vlasti.

¶ Řád Vzajemnost, Č. S. P. S. v Nelsonvillu vystavěl si novou spolkovou budovu na místě, kde stávala shořelá jeho budova. Dne 31. října bude slavnostně otevřena.

¶ Schůze ústředního česko-slováckého republikánského výboru v Clevelandu, O., navštěvovány jsou velmi četně a jednání ta jsou důstojná representantů jednotlivých politických klubů. Ústřední tento výbor skládá se totiž ze zástupu jednotlivých klubů rep. a pak z vynikajících a činných českých a slováckých republikánů vůbec. Touto soustavou svojí tvoří středisko veškerého politického hnutí zde ve městě, i okresu a bude li pokračovati ve vytknutém směru, bude zajisté velkým činitelem v městské i okresní politice. Svor.

¶ V St. Louisu sebrají ochotníci Slovanské Lípy 'Pošlapané okurky', frašku se zpěvy ve 3 jednáních a 6 odděleních od J. Vilhelma, a sice v Národní Síni Č. S. P. S., dne 1. listopadu.

¶ Z Den. Nov. doviďáme se, že otrávil se krajanka pl. Josefa Počtová na farmě u Willow. Bylo jí teprve 18 let a manželství se jí už zprotivilo, protože odkojena byla četbou o rytířích a recích z románů, kdežto osud dal jí za manžela pouze poctivého, řádného farmáře a mlékaře. Manžel její nad setevraždu tou si zazoufal a lékař obává se nejhoršího.

¶ Krajan Jaroslav Mašek, nostinský na Champlain ul. v Clevelandu, vynalezl zvláštní střílnku pro bicyklisty. Je to vynález, který se jezděm na kole výtečně hodí zejména v parních dnech letních.

¶ V Národní budově v New Yorku otevřena byla v pondělí dne 19. t. m. výstava, k níž veškeré vlastenecké kruhy newyorské dle nejlepších sil svých přispěly.

¶ V Cedar Rapids skončil sebevraždu krajan Frau. Částek, poživ jedu. Učinil tak z nedostatku. Zanechal po sobě ženu a 3 děti. Byl členem řádu Václav, č. 4 Č. S. B. P. J.

¶ Josef Lupínek v Clevelandu, který zemřel podlehnou poraněním, jež mu lupiči způsobili — přinesli jsme o tom zprávu minule — byl studujícím bohosloví a bylo mu 20 roků. Celá ta věc je k nekonečné ostudě pro clevelandskou policii.

¶ Čechové newyorskí bez rozdílu politických stran horlivě agitují pro zvolení krajana Frant. Sováka do státní zákonodárny a vyhlídky na jeho zvolení stále se lepši. Nadějeme se, že krajané newyorskí uvážice veškeré služby, které pan Sovák

jako úředník osvědčené přepravní firmy F. Brodský & Spol. u našem lidu prokázal, jakož i veškeré občanské jeho cnosti a zásluhy, pjdou svorně za dobrým helem: "Svůj k svému" a dopomohou tak k uplatnění významu české národnosti v Americe. Svůj svému vždycky lépe rozumí, lépe chápe věci jeho požadavky a potřeby, nežli plémě cizí. A my Češi nemáme zde v Americe tak mnoho přátel, abychom hledati mohli své mluvčí v řadách jiných národovců.

LITERATURA.

Knihovny Americké, zábavného čtrnáctideníku, vydávaného tiskáckým družstvem Pokroku Západu, vyšlo ročníku 10. č. 2., obsahující pokračování vlezlajímavého dějepisného románu Jiráskova "Mezi proudy."

Nova Plast, občanský kalendář pro Čechoslovany ve Spoj. Státech, na rok 1897. Ročník patnáctý. Tiskem a nákladem Ant. Nováka v Milwaukee. Čtenáři oblíbeného tohoto kalendáře najdou v něm i letos hojně zajímavé látky. Skoro veškeré povídky doprovozeny jsou obrázky a titulní obraz představuje oba kandidáty prezidentství Spoj. Států, jejichž stručné životopisy kalendář přináší.

Lives of McKinley and Hobart. By Robert P. Porter. 15th edition. Cleveland, O. The N. G. Hamilton Publishing Comp., 1896. Objemná tato knížka, čítající 284 stránek, přináší dosti zevrubné životopisy republikánových kandidátů prezidentství a místopředsedství a je opatřena zdařilými podobiznami jejich a jejich manželék.

Hospodář, jediného odborného časopisu česko-amerického pro zájmy zemědělské, vyšlo ročníku VI. č. 16. Jako vždycky, zaměřuje se i toto číslo pečlivou úpravou a vybraným obsahem, jež tuto uvádíme: Vyobrazení věhlasné jerseyké krávy Mary Anne of St. Lambert, na straně titulní. — Chov dobytka: Vliv výcviku na zvířata. — Smlíšení — Kdy počítati s výkrmem. — Ošetřování ovčích plemenů. — Polní hospodářství: Loupání kukuřice (se třemi vyobrazeními). — Srojení semene modrou skalicí. — Živiny rostlinné, jejich pramen, tvar a důležitost. — Nauka o pěstování chmele. — Účinek hnojiv na brambory (vyobraz.). — Sklizení a uschování semen. — Zavodňování: Zavodňujte větrofky. Hovorna dospěla k dotazu 246 a všechny byly úplně zodpovědány. Kokotice čili povázka. V oddělení zvěrolékařském nachází se pokračování pojednání o vyrážkách na povrchu těla. Ve věteřství pojednává pan J. R. Jašek o dějinnách a vývinu úlu. Redakční strana vyplněna jest původními poznámkami drobnými. — Dále nalézáme zde články o situaci tržní pod ohlavením: Vyhledky do budoucnosti. Časová pojednání: "Kukuřice topivem" a "Nový ochranný prostředek proti červené prasat" jsou vítána každému rolníku. V zadržních řízením známým odborníkem p. F. J. Olšanem jsou tyto články: Uschování sladkých bramborů pro zimní potřebu. — To nás těší. — Nátěr stromům na zimu prospívá. Pořekadla a přísloví rolnická, upravovaná p. V. Chládkem z Dunlap, Nebr., jsou zajímavou a zábavnou částí listu. Oblíbená "Ženská Besídka" odbývá v čísle tomto schůzi devatenáctou. V oddělení věnovaném domácím nalézáme humoristické pojednání: Tvor mužského rodu, tak zvaný člověk, a Jak opatříme naše květiny na zimu. Dále následují téměř 2 strany dopisů a "Mlékařství" s článkem: Mléko z farmy. Z pouhého obsahu je vidno, že "Hospodář" vzav si za úkol theoreticky i prakticky pečovati o zájmy rolnické a národohospodářské vůbec, vyhovuje svému psanímu měrou co nejúplněji. Doufáme, že nebude to trvati dlouho a nebude jediného uvědomělého farmáře českého, v jehož knihovně nebyl by "Hospodář."

HOVORNA.

Přes dotaz pánym "Námom zaslatel upřesně dotaz dotazníkem a odpovědi. Dopis nepoučopně a anonymní neobíraje periodického listu v č. 1

Chicago, Ill. Prosím, sdělte v Hovorně, co je tím více, že jde v Čechách hospodářství dolů. Před šestí roky tam bylo prodáno hospodářství za 6,500 zl., a před pěti měsíci bylo to samé hospodářství prodáno za 3,150 zl. A přece tam podle mého mají zavedenou měnu zlatou asi přes tři roky. Tomu já nemohu rozumět, že to tam v tom Rakousku při zlaté měně jde dolů. Vím asi o třech hospodářstvech, že byla prodána letos pod poctivějším cenou, než jaká byla před šestí roky. S Potom vysvětlíte, co je za muž a co je jeho zaměstnaní a jaký je jeho charakter, ten Mark Hanna, na něhož nám řečníci ukazují, že je veliký nepřítel dělnictva a ten že vládne McKinleyem. V. Mikuta.

Adopce: 1. Nemohouce z blízké budoucí pozorovati vše, co se v Čechách děje, nemáme příležitost zjišťovati, zdali snad případy takové, o nichž se pan dotazovatel zmiňuje, jsou jednotlivými a výjimečnými, aneb ne a všeobecné příčiny, jež by k tomu vedly. Že by panoval snad všeobecný úpadek hospodářský v Čechách, neždát se nám pravdě podobným, aspoň se nikde takových stesků nedečítáme. Že v kruzích hospodářských panuje tam tšeň již po více roků v letech nynějších, kdy objevil se zde, i v letech minulých, v nichž my dobře prospívali, jest známo. Příčiny těsně se jsou v velké míry týkaly jako zde a sice nízké ceny obilí následkem silné soutěže Ruska a Ameriky v tržích evropských. Těz v kruzích hospodářských, kde převládá pěstování cukrovky, jest těsně následkem převýšby v letech minulých, čimž cukr a přirozené i řepa valně v ceně klesly. Pochybujeme, že by s tím měla měna co dělat a pakli ano, tedy to musila být pouze jen měna stříbrná, nebť ať zákon o nápravě měny rakouské přijal byl r. 1892, a zákon, dle něhož přípravné kroky učiněny dne 24. července 1894, přece základ zlatý pro měnu rakouskou vstoupil v platnost vlastně teprve tímto rokem, kdy pomínula všeobecná povinnost přijímání státovců, ač v říšské pokladně budou se přijímati až do konce roku 1899. Že poměry nemohou se horšiti následkem zlepšení měny, následkem zavedení zlaté měny, musí býti každému patrným. Kdyby zlatá měna působila škodlivě, pak by musel být liti anglický úplně na mizině, neboť, jak známo, zavedena tam byla zlatá měna výhradně již r. 1816, před osmdesáti lety. Věak jest dobře známo, že Anglie jest země nejbohatší, nejrpmýslnějš a nejobchodnějš a že v žádné zemi evropské nepanují a nepanovaly poměry tak výhodné pro dělnictvo a všechny jiné vrstvy obyvatelstva, jako právě v Anglicku a že jen jediná země na světě v tom ohledu Anglicko předstihuje a to jsou Spoj. Státy, kteréž již od r. 1834 mají měnu zlatou a od r. 1873 úplně na zlatě založenou. Jestliže v Rakousku vzdor nápravě jde to s hospodářstvím dolů, jsou to dojišta jiné příčiny, neboť jest ne-možné, aby dobrá měna působila v Rakousku na újmu země a v Anglii a v Americe ku prospěchu. 2. Pan Mark Hanna jest podnikem v různých průmyslových a obchodních podnikch a jestli jest zřizování podniků takových a poskytování práce a výdělku dělnictvu nepřátelstvem proti němu, pak jest ovšem nepřítel dělníků. Jestli však nastoti tomu zřizování a otvírání továren a jiných průmyslových podniků jest ku prospěchu dělnictva a země, pak pan Hanna není nepřítel dělníka. Jsou ovšem lidé, kteří domnívají se o každém zaměstnavateli, že jest nepřítel dělníků proto, že jest zaměstnavatelem. To jsou lidé nerozumní, aneb zlomyšlní. V jedné věci zdánlivě rozcházej se zájmy dělníka se zájmy zaměstnavatele a to jest v tom, že každý dělník rád by měl co možno největší plat a každý zaměstnavatel jedná dělnictvo za tak levnou mzdu, jak může. Avšak z toho nelze dovozovati, že by zaměstnavatel byl nepřítel dělnictva, aneb že by to, co je ku prospěchu zaměstnavatele, musilo býti na újmu dělníka. O tom se snad přesvědčili mnozí dělníci dostatečně za minulé tři roky, totiž ti, kteří před čtyřmi roky hlasovali pro Clevelanda proto, abychom měli svobodné clo a jejich zaměstnavatelé aby nebyli chráněni

proti soutěži evropské. Když nyní následkem toho část dělnictva amerického zahálá a ostatní pracují za mzdu sníženou, přesvědčili se velmi mnozí, že zájmy zaměstnavatele a dělníka jsou do velké míry totožnými a prospívá-li zaměstnavatel, prospívá i dělník, neboť může mu pak zaměstnavatel platiti lepší mzdu a když může, tedy také platí a kdyby ne, tedy si ji dělník pomoci unie vynutí. Když však zaměstnavatel do-brodí mzdu platiti nemůže, nevynutí si ji dělník ani unie, ani stávkou. Prasi, že by Hanna byl nepřítel dělnictva, slyšeli jsme nejednou v této kampani, ale dosud nerlyšeli jsme jediného slova, v čem vlastně to nepřátelství spočívá a proto nebylo zapotřebí, abychom tuto myšlénku vyvraceli. Mark Hanna jest osobním přítelem p. McKinleye a proto postavil se v čelo volebního výboru ku řízení kampaně. Že by vládnul McKinleyem, jest ovšem podobnou smyšlénkou, ako ta dřívější. Kdyby McKinley býval loukou, nebyl by zaujímal v kongresu ono postavení, k němuž byl povolán, lebyl by býval závodil s Reedem před 6 lety o předsednictví a nebyval by předsedou nejdůležitější komisi sněmovny, komise finonční, v kteréž sestavil onen zákon, známý co zákon McKinleyův.

Kilkenny, Minn. Vaš list praví, že mzta dělníka se zvýšila od roku 1880 o 40 procent do roku 1896. To je omyl. Bylo by více pravdě podobné, že spadla o 50 až 75 procent od roku 1880 do roku 1896 a já myslím, že ty časy se nám nevrátí co byly, ať je zvolen McKinley neb Bryan. Josef Svoboda.

Adopce: Co my psali bylo od "roku 1880 do 1890" a to nevzali jsme jen tak z větru. V censu z roku 1890, dfl první, na stránce 19 úvodu můžete se dočísti, že v roce 1880 činila průměrná mzda dělníka \$346.91 do roka, kdežto do roku 1890 zrostla na 483.49. To jest zůst o \$137.59, čili o 39.65 procent a tedy okrouhlou sumou o 40 procent. Pravdu ovšem má ct. pan pisatel, že od té doby, po nastoupení demokratického presidenta a provádění demokratických zásad a zákonů, mzda klesla, ač ne o polovici neb tři čtvrtiny, jak on soudí, přece však o tolik, že následkem toho pocituje se tšeň ve všech kruzích a všech vrstvách občanstva. My nevíme proč by nemohly se vrátiti ty staré zlaté časy. Jaká jest příčina, že by se neměly neb nemohly vrátiti? Pravidlem nezvratitelným jest, že stejné příčiny mají stejné následky. Když rolník oře, vláčí, seje, a přijde do-statek vláhy v čas, pak dojišta má co sekat a mláti. Když svtí slunce, jest den a když zájde, máme noc. Když zatopí se v pecích, vystupuje kouř a tvoří se pára, kteréž poskytují sílu. Vůbec, stejné příčiny měly, mají a musí mít i v budoucnosti stejné následky. My máme v této zemi to samé podnebí, co jsme měli, máme zde tentýž lid, co jsme měli, máme tutéž podnikavost a přičinlivost, co jsme měli, máme tytéž pozemky, co jsme měli, stojí zde posud ty továrny a stroje, jež zde byly, jest zde posud ten lid, který by rád pracoval, kdyby měl práci tak jako pracoval dřívě, máme tu samou dobrou měnu, kterou jsme měli dřívě a proč by nemohly se navrátiti ty staré zlaté časy, když poskytnuta bude opět příležitost ku práci všem těm, kteří pracovati chtějí?

Zprávy osobní.

— Pan F. Záleský z Lodge Pole, Neb., meškal minulý týden v našem městě. Přivezl káru dobytka, kterou mu prodal komisioář pan Bliss k úplné spokojenosti. Pan Záleský jest dosud čilý, vesel a těší se na zvolení McKinleyho.

Všechny revmatické bolesti povstávají změnou počasí podzimního. Třeba hleděti tudíž k tomu, abychom měli dobrý prostředek proti neuralgii a reumatismu stále po ruce. Olej sv. Jakuba jest znám jako prostředek nejlepší.